

Nr 427

Av herrar Hedlund och Wedén, om *ändrade bestämmelser för statsbidrag till kommunala familjedaghem.*

(Lika lydande med motion nr 367 i Första kammaren)

Under senare år har allt större uppmärksamhet riktats på det stora behovet av service för barnfamiljerna. I centrum för intresset står frågor om barntillsynen. Utbyggnaden av den av samhället organiserade tillsynen har inte kunnat följa ökningen av behovet av tillsynsplatser. Av familjedaghemsutredningen, som framlade resultatet av sitt arbete under år 1967, framgick bl. a. att det då fanns 60 000 barn under 10 år som inte hade någon form av tillsyn medan föräldrarna förvärvsarbetade. Det fanns 320 000 barn under 10 år vars föräldrar förvärvsarbetade mer än 15 timmar per vecka. Av dessa senare är 50 000 barn till ensamstående föräldrar. Då fick knappt 16 000 tillsyn i daghem eller fritidshem. Ungefär 9 000 fick tillsyn i kommunala familjedaghem.

Genom en ökad utbyggnadstakt när det gäller daghemsplatser har antalet sådana på senare tid ökat relativt kraftigt, och enligt statsverkspropositionen beräknas antalet platser i daghem och s. k. gemensamma barnstugor vara ca 34 000 vid utgången av budgetåret 1969/70 och antalet platser i fritidshem vara ca 7 000.

Det mest allvarliga är att så många barn lämnas helt utan tillsyn. Utöver utbyggnaden av antalet daghemsplatser är det nödvändigt att man tar till vara andra möjligheter att öka antalet platser för barntillsyn. Den möjlighet som familjedaghemsvärksamhet kan erbjuda har tidigare försumrats av statsmakterna. Inte förrän under 1968 års riksdag kunde beslut fattas om statsbidrag till kommunala familjedaghem. Såväl införandet av statliga stimulansbidrag till kommunerna som förbättrade förutsättningar för en kvalitativ förbättring av familjedaghemsvärksamheten betraktar vi som ett betydande framsteg.

Till statsbidragen, vilka utgår fr. o. m. den 1 januari 1969, är knutna villkor som enligt vår mening kan verka hämmande på utbyggnaden av antalet tillsynsplatser. Statsbidragsrätt föreligger endast om kommunens organiserade barntillsyn — genom både barnstugor och familjedaghem — har nått en viss omfattning uttryckt i platser per antal invånare i kommunen. För det första 10 000-talet invånare krävs minst en plats per 200 in-

vånare och för invånarantal därutöver minst en plats per 100 invånare. Bidraget utgår sedan endast för de familjedaghemspplatser som överstiger en på sådant sätt beräknad gräns.

Vid beslutet om införande av statsbidragsbestämmelserna framförde vi kritik mot den nämnda kvotregeln. Den hade tidigare kritiserats av ett antal i sammanhanget betydelsefulla remissinstanser. Det finns stor risk för att kvotregeln medför att syftet med statsbidraget, en ökning av antalet barntillsynsplatser i organiserade former, kommer att förfelas. En del kommuner skulle under överskådlig tid inte kunna få någon statlig stimulans till familjedaghem. Vi föreslår därför att den kvotregel borttages som begränsar bidragsrätten till att gälla endast när den organiserade barntillsynen i kommunen uppnått en viss omfattning uttryckt i platser per antal invånare i kommunen.

Förutom kvotregeln har också införts en balansregel som innebär att i kommuner med mer än 10 000 invånare bidrag inte utgår för fler familjedaghemspplatser än som motsvarar antalet statsbidragsberättigade barnstugeplatser i kommunen. Denna regel kan enligt vår mening vara till hinder för ökningen av det totala antalet barntillsynsplatser. En snabbare ökning av antalet platser i familjedaghem torde kunna åstadkommas utan att utbyggnaden av barnstugeverksamheten eftersätts, om balansregeln ändras så att statsbidrag utgår högst för det antal familjedaghemspplatser som motsvarar dubbla antalet statsbidragsberättigade barnstugeplatser i kommunen.

Med hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag till sådana ändringar av bestämmelserna för statsbidrag till kommunal familjedaghemverksamhet

1. att nu gällande kvotregel, som begränsar bidragsrätten till att gälla när den organiserade barntillsynen i kommunen uppnått viss omfattning uttryckt i platser per antal invånare i kommunen, skall utgå; samt

2. att nu gällande balansregel skall uppmjukas så att statsbidrag till familjedaghem skall utgå högst för det antal familjedaghemspplatser som motsvarar dubbla antalet statsbidragsberättigade barnstugeplatser i kommunen.

Stockholm den 27 januari 1969

Gunnar Hedlund (cp)

Sven Wedén (fp)
